...entered under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — Число 284. — Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 7. грудня, 1921.

VOL. XXIX. — No. 284. — Jersey City, N. J., Wednesday, December 7, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДИСКУТУЄ СПРАВИ ДАЛЕКОГО СХОДУ

ВАШІНГТОН, 5. грудня. — Вашінгтонська конференція в справі зменшення морських зоружень та в справі Далекого Сходу поступила учора о один крок вперед.

Як японський представник Като заявив конференції, що Япан не може згодитися на зменшене своєї фльоти до такого степеня, як се пропонує американський уряд, так довго, доки японський уряд не дістане певних запевнень в справі його становища на Далекому Сході, американські делегати виступили з новою пропозицією ,яка відай буде принята Япаном.

Після сеї пропозиції ріжні держави, заінтересовані в Китаю, малиби виступити з публичною заявою, признаючою цілість і ненарушимість Китаю.

Далі вони малиби оголосити виразно і недвозначно, які права малиби мати сі держави на будуче в Китаю; всі попередні міжидержавні умови з Китаем булиби сею заявою знесені і лише вона малаби на будуче становити основу прав держав в Китаю.

Японсько-англійський союз мавби бути розвязаний, а на місце нього Япан мавби дістати запевнення від держав, що його вислухається кождого разу, як його права та інтереси будуть замішані в якійсь справі Далекого Сходу.

Кромі сього держави, заінтересовані на Далекім Сході, малиби утворити якогось рода консорцію, в якій мавби бути репрезентований також Китай, а яка малаби нагляд над збереженням матеріяльних інтересів держав, заінтересованих в Китаю.

З сього виходить, що поголоски про якусь наближаючуся умову межи трома чи чотирома державами малиби бути неправдиві.

УРЯД ЗМЕНЧУЄ ПОДАТКИ.

ВАШІНГТОН, 5. грудня. — Департамент скарбу вислав до потвердження конгресу проект видатків американського уряду на слідуючий рік. Після сього проекту видатки на рік, кінчаючийся дня 30. червня 1922. року мае бути майже о пів міліярда долярів менчий від видатків на рік попередний. Видатки на рік, кінчаючийся дня 30. червня 1922. року, мають виносити 3 міліярди 967 мілїонів 922 тисячі 366 долярів, а видатки на слідуючий рік 3 міліярди 505 мілїонів 754 тисячі 727 долярів.

ГРОЗЯТЬ ВІЙСКОМ СТРАЙКАРЯМ.

КАНЗАС СІТИ, Мезуре, 5. грудня. — Страйк робітників великих різниць, що почався в понеділок як протест проти обниження заплати, зазначився рядом заворушень. Різниці в сьому місті просто обляжені страйкарями. Кромі сього страйкарі завернули на місті кілька возів, якими страйколоми розвозили мясо по склепах. В декотрих місцях мали навіть страйколомів потурбувати.

Канзаський суд для промислових справ загрозив мейорови міста, що як він не постарається усунути товпи людий з перед різниць, то він віднесеться до губернатора стейту по війско. Мейор міста видав зараз відозву до робітників, в якій говориться, що збиратися товпами перед фабриками є безправним. Сам мейор особисто явився перед декотрими різницями і закликав робітників, щоби розійшлися домів. Страйкарі звичайно його послухали.

Юнійні урядники обчисляють, що на страйк вийшло в сьому місті коло 90 процент всіх робітників, тоді як заряди різниць кажуть, що страйкує лише одна четвертина робітників.

ШІКАГО, 5. грудня. — Юнійні урядники подали до відома, що після одержаних ними звітів коло 41 тисяч робітників різниць вийшло на страйк. Число страйкарів в Шікаго виносить 12,000, а поза Шікагом 29,000. Урядники великих різниць стараються зменчити вагу страйку і представляють, що в Шікаго вийшло на страйк всього коло тисячі робітників.

СТ. ПОЛ, Мінесота, 5. грудня. — Перший день страйку робітників різниць зазначився заворушеннями. В кількох місцях страйкарі нападали на страйколомів та на великі тягарові автомобілеві вози з мясом. В однім місци страйкарі напали на ряд троків, наладованих страйколомами; страйколомів було коло 300, але вони всі утекли домів.

ДЕНВЕР, Колорадо, 5. грудня. — Судия окружного стейтового суду видав проти страйкарів в різницях заборону дальшого страйку, приказуючи їм вертати до праці, поки стейтова промислова комісія Колорада не розслідить справи страйку.

ІСТ СТ. ЛУІС, Илиной, 5. грудня. — Більшість робітників місцевих різниць вийшла на страйк. Юнійні урядники подають їх число на півтретя тисяча. Урядники різниць признають, що на страйк вийшло коло 75 процент робітників.

ВЕЛИКА ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 5. грудня. — Коло осьмої години рано, на торі зелізниці Філаделфія енд Рединг Рейлвей коло Вудмонт, в стейті Пенсилвенія, случилася велика зелізнича катастрофа. Два особові поїзди наїхали просто на себе в повнім розгоні. Наслідком катастрофи погибло досі 21 особа. Число покалічених велике.

ЯК АМЕРИКА ВИТРАЧУЄ СВОЇ ГРОШІ.

З уповноваження Конгресу Злучених Держав американський уряд видав в фіскальнім році 1919-1920 (від 1-го липня 1919 до 30-го червня 1920) поверх пять з половиною біліонів долярів, точно $5.686,-005.706.

На що ті гроші було призначено і на що витрачено? На основі ухвал Конгресу і фінансових звідомлень правительства Злучених Держав Бостонська Жіноча Ліга зладить такий короткий підрахунок:

Один процент (1%), значить одну соту частину тої суми ужито на т. зв. „поблик велфер" піднесення народного добробуту: хліборобство, улучшення землі, розвій природних ресурсів, виховання, школи, заходи коло народного здоровля і т. и.

Три процент (3%) пішло на публичні роботи: шляхи, дороги, парки, ріки, порти і т. и.

Трошки більше як три процент (3.2%) коштувало удержання уряду: кошти конгресу президента, державних департаментів і бюр.

Решту, значить більш як цілих девятьдесять два процент (92.8%) тої велетенської суми 5.686 мілїонів долярів витрачено на війни — минулі і майбутні. А саме 25% на оруження, головно на будову военних кораблів, а звиш 67% на оплату дотепершніх военних коштів, включаючи в ту суму оплату процентів від державних боргів, зелізнодорожні дефіцити, кошти будови кораблів в час війни (Шіпінг Борд), платню жовнірам і т. и.

Иншими словами сей підрахунок можна представити так:

Всі ті кошти оплачено федеральними податками. На кожду голову населення припадало 50 долярів податку. З тих 50 долярів які кождий мешканець Америки платив державі, ішло:

Пятьдесять центів на виховання, державні наукові інституції, научні досліди, охорону народного здоровля, хліборобство і т. и.

Один доляр і пятьдесять центів на публичні роботи.

Один доляр і шістьдесять центів на адміністрацію держави (коштиуряду).

А сорок шість долярів і сорок центів на оружения і війну.

ФІНСЬКИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ДІМ.

Той організаційний і кооперативний хист, яким славне фінське робітництво в Европі, виявився і в Америці цілим рядом організацій фінських іміґрантів. Між иншим в осени сего року почало свою роботу „Фінське Товариство Допомоги Іміґрантам і Морякам", що приїзджаючим і виїзджаючим землякам має служити радою і помічю. Товариство удержує в Ню Йорку свій іміґраційний дім з читальнею і бібліотекою, информує іміґрантів з Фінляндії про умови праці й заробітків в ріжних сторонах Америки помагає їм найти роботу, відшукує їх родичів і приятелів, переховує їм багаж і гроші всякими иншими способами опікується новоприбувшими іміґрантами і моряками підчас їх побуту в Америці.

ОСТРОВИ ФІЛІПІНИ.

(З Бюлетену Географічного Товариства).

Займаючи собі філїпінські острови — далеко коло берегів Азії, сім тисяч від американського побережа — Злучені Держави створили собі одну з найтяжчих „тихоокеанских проблем".

Се не загублений острівчик посеред моря, а ціла величезна країна — 115.000 квадратових миль — більша за Пенсилвенію, Ню Йорк, Ню Джерзи, Делевер і Мериленд вкупі і більша за три головних острови Японії. Всього населення — що до раси й релїгії дуже різнородного — на Філїпінах девять мілїонів душ. Моглоб виджити ще більше; країна хоч гориста, але не бідна і буйно родюча.

Португальський мореплавець Магеллян, той що перший оплив світ майже довкруги, відкрив філїпінські острови в 1521 році. Також його тоді убито. В 1570 році Філїпіни були захвачені Еспанцями, які залишились на них панами звиш триста літ, відбиваючись раз у раз від Голяндців, Агличан, Китайців та Японців і приборкуючи повстання тубільної людности. В 1898 році, після еспансько-американської війни, острови стали „територією Злучених Держав". Філїпіни мають частину автономію з виборним парляментом і сенатом, одначе губернатора призначує президент Злучених Держав. Американські школи, в котрих тепер вчиться близько вісім сот тисяч філїпінських дітей, стараються ввести англійську мову як спільну мову населення.

Торговля Філїпін дійшла в 1917 році до суми 161.000.000 долярів ввозу. Головні продукти — коноплі, кокосві оріхи (масл і слива) і цукор.

В ВИНІПЕҐУ НЕБЕСПЕЧНО ХОДИТИ З ГРІШМИ.

В послідних часах стала працювати в Виніпеґу банда опришків, котра нападає на людей по вулицях і відбирає від них гроші, то знова нападає на склепи і рабує що може. І так якісь невисліджені опришки напали на друґстор і підчас рабунку постріляли двох людей, з котрих один правдоподібно не подужає.

В пятницю вечером по шестій годині якісь опришки напали на Михайла Бровацького, на розі вулиць Ендрус і Джервис і відібрали від него сорок долярів. Один з опришків вдарив його в голову і завдав йому рану. Коли Броватий йшов на поліцію з своїм приятелем, щоби повідомити про свій випадок, побачив на вулиці люде, котрі так виглядали, як ті, що недавно напали на него. Він сейчас пустився за ними в погоню і зловив Павла Брагара, а опісля арештувала поліція Івасика і Гладія. При них знайдено гроші, котрі належать мабуть до обрабованого Броватого.

Виніпеґська поліція не може дати собі ради з тими опришками, а многі говорять, що ця филя рабунків є наслідком безробітя і недостатку серед населення.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ У ВІДНІ.

Розпочався вже новий академічний рік нашого студентства у Відні. Українські студенти зорганізовані в академичне т-во „Січ" яке поділяється на секції: 1) правничу; 2) медичну; 3) фільозофічну; 4) експортову; 5) агрономічну, лісову й культурно-технічну або меліораційну, при чому ці три подібні обєднані в одно т-во „Земля"; 6) технічну; 7) ветеринарну.

Загальна кількість укр. студентів у Відні виносить в даний момент понад 200 душ; крім того вже вироблено право на візд (Einreisebewilligung) для студентів, що в найбліжчі часі мають прибути до Відня, в кількості коло 100 осіб.

СВОБОДА

ЯК ПРОСВІТНИЙ ЧИННИК МЕЖИ УКРАЇНЦЯМИ В АМЕРИЦІ.

Український загал, що приїхав до Америки з Европи, не привик читати. Такі були обставини в старому краю.

Америка однак — що иншого. Тут кождий читає: дома, на улиці, в стрітkарі, у фабриці. Українець мусить отже припоровитись до тих відносин і собі щось читати. Инакше всі будуть уважати його за півдикого чоловіка.

Тяжко йому однак з англійською мовою. Тому його рідна газета „Свобода" заступить йому сю недостачу. В своїй рідній мові може вичитати Українець все те, що инший читає в англійських газетах.

„СВОБОДА" Є ДНЕВНИКОМ, ТОМУ ПОМІЩУЄ ВСІ ВАЖНІЙШІ НОВИНКИ З ЦІЛОГО СВІТА. ВОНА ОТЖЕ МОЖЕ ДАТИ УКРАЇНСЬКОМУ ЧИТАЧЕВИ ВСЕ ТЕ, ЩО МАЮТЬ ГАЗЕТИ ПИСАНІ ЧУЖОЮ МОВОЮ.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ОТЖЕ МАЄ ІНТЕРЕС КУПУВАТИ „СВОБОДУ".

Ніхто не може нарікати, що „Свобода" дорога, бо передплата виносить:

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сіти і заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Гроші посилати чеками або моні-ордерами: "SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

КАЖУТЬ, ЩО ФРАНЦІЯ ПРИГОТОВЛЯЄ АВТОНОМІЮ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ПАРИЖ, 22. падолиста. — В тутешніх політичних кругах говорять про пляни аліянтів у справі Східної Галичини.

Англія є рішучо за тим, щоби Галичина не належала до Польщі. Франція не поборює становища Англії, але хоче, аби Галичина була при Польщі лише тимчасово яко край самоуправний і длятого приготовляє статут для автономної Галичини.

Аліянти станули згідно на тім, що справа Галичини мусить бути рішучо як найскорше вирішена. Сподіваються, що се наступить вже найблизшої сесії Найвисшої Ради, яка має бути скликана 18. грудня с. р.

МИКОЛА ГАНКЕВИЧ ХОЧЕ ПОЛЬСЬКОЇ „АВТОНОМІЇ".

ВАРШАВА, столиця Польщі, 12. падолиста. — Польські соціялісти М. Нюдзяковський і К. Пужак удались до Львова, щоби поінформуватися в кругах українських соціялістів про їх становище у справі „автономії" для Галичини.

Вони відбули розмову з Миколою Ганкевичем, котрий представляє серед польських соціялістів напрям прихильний Польщі. М. Ганкевич заявив, що на його думку проект „автономії" для Галичини можна би принята, якби він обіймав всі повіти краю, де є українська більшість.

Замітка. — Слід зазначити, що Микола Ганкевич не має в Галичині серед Українців жадних приклонників.

ВОЛИНЦІ ЗА ПРИЛУЧЕННЄМ ДО СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 11. падолиста. — Тутешня часопись „Українська Трибуна" доносить:

Ініціятивний гурток Просвітян подав до Ради Кремінецької Просвіти таку заяву: "Вважаючи на те, що в соймі має стати на порядок денний питання про автономію Східної Галичини, ми низше підписані просимо Раду взяти на себе почин для піднесення солідарно всіми українськими організаціями повіту голосу про приєднання Волині до майбутньої автономної Галичини".

МІЖ ПРЕДСТАВНИКАМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ І ІРЛЯНДІЇ ПРИЙШЛО ОСТАТОЧНО ДО ВЗАЇМНОГО ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН, 6. грудня. — Урядово повідомляють, що представники британського уряду і айриського революційного парляменту („двол ерін") дійшли до взаїмного порозуміння у справі самоуправи Ірляндії. Умови порозуміння будуть предложені британському парляментови і айриському революційному парляментови.

Відпись умови переслано серови Джеймсови Крейґови, премієрови Олстеру (північної провінції рляндії).

Конференція між представниками обох сторін відбулась нині рано. Обі сторони поробили собі взаїмні уступки і остаточно прийшло до порозуміння.

АМЕРИКА НЕ ХОЧЕ НІМЕЦЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ І КОНСУЛІВ, КОТРІ ЗАЙМАЛИСЬ ТУТ ПРОПАҐАНДОЮ.

БЕРЛІН, 4. грудня. — Американське правительство зажадало від німецького правительства, щоби не посилало до Америки до дипломатичної і консулярної служби жадних бувших урядовців, що займалися німецькою пропаґандою в Америці.

БОРОТЬБА УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ЛЬВІВ, 11. падолиста. — Після відомої акції повстанських відділів на Поділлю протягом кількох днів прикордоння лінія була вільна від большевицької кордонної сторожі. Тепер хоч та сторожа знову появилась, але війска, що знаходяться в тій полосі, завдяки акції повстанських відділів в глибині Поділля, — відрізані від своїх центрів і не мають звязку (головно зі Жмеринкою). Повстанці нищать комунікацію і розгонують окремі большевицькі частини. Приміром, в Каменці Подільському повстанські відділи заявлялися вже тричі, наводячи паніку на комуністів. Повстанські відділи, очевидно свідомо, не затримуються довго на одному місці. Наскоки повстанців дезорганізують цілу большевицьку адміністрацію і війско. Настрій у них тривожний і непевний, наслідком чого почалася дезерція „красноармійців".

Сьогодня до Львова прибуло 18 інтернованих польським війском „красноармійців", які перейшли Збруч в районі Волочиск і віддали себе в руки польської прикордонної сторожі. Своє поступовання вони пояснили тим, що загубили свою частину і що „уж больно от украинских крестьян бандитов".

СКОРОПАДСЬКИЙ НЕ ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОЛІТИКОЮ.

БЕРЛІН, 8. падолиста. — Тутешня російська газета „Голос Росії" повідомляє, що бувший гетьман Скоропадський цілком одійшов од політичної діяльности і занявся комерційними операціями. Він є між іншим одним з оголових акціонерів Російського Банку в Берліні. Представником Скоропадського в тім банку є його бувший управитель С. Пішохонов.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЯКИМИ УСПІХАМИ ВЕЛИЧАЄТЬСЯ ЛЕНІН?

Московська „Правда" принесла „ювилейну" статтю-промову самого Леніна про „здобутки" большевиків за чотири роки. Ось основа його самопохвали:

„Ми довели буржуазно-демократичну революцію до кінця, як ніхто. Ми цілком свідомо, твердо і непохитно посуваємося вперед в соціялістичній революції, знаючи, що тільки боротьба вирішить, скільки нам удасться (в останньому рахункові) посунутись вперед. Поживемо, побачимо. Але і нині ми вже бачимо, що зроблено надзвичайно богато в справі соціялістичного ладу громадянства.

„Візьміть кожну з цих „авгієвих стаєнь", — зоставлених, до слова сказати, значній мірі всіма поступовими державами і недочищенім вигляді при зроблених ними буржуазно-демократичних революціях 125, 250 і більше (1649. р. в Англії) років тому назад; — візьміть кожну з цих авгієвих стаєнь, і ви побачите, що ми їх вичистимо начисто. Ми викинули всю монархічну нечисть як ніхто, як ніколи. Ми не зоставили коменя на камені, цегли на цеглі у віковому будинкові станів (самі поступові країни як Англія, Франція, Німеччина до цього часу не відокремились від слідів станів!) Можна вести суперечку про те, що вийде „врешті" із земельних реформ жовтневої революції.

„Ми не маемо охоти гаїти час на ці суперечки. Візьміть віру або безправство жінки, або гноблення і нерівно правство не-московських народностий.

„Ми з вірою боролись і боремося по настоящому. Ми дали всім не-московським народностям їх власні республіки або автономні області. У нас в Росії немає такої безличности як безправство або неповноправство жінки. Все це — зміст буржуазно демократичної революції. Але, аби закріпити за народами Росії завоювання буржуазно-демократичної революції, ми мусіли посунутись далі і ми посунулись. Реформи, казали ми завше, є побічний продукт революційної клясової боротьби.

„Советський устрій є максімум демократизму для робітників і селян, і в той же час він означає розрив з буржуазним демократизмом і звлення нового, всесвітньо-історичного типа демократії: якраз пролетарського демократизму або диктатури пролетаріята. Ми ні на хвилину не забуваємо того, що невдач і помилок у нас дійсно було багато і робиться багато. Але ми маємо право пишатися і ми пишаємося тим, що на нашу долю випало щастя почати будування советської революції, почати цим нову епоху всесвітньої історії.

„Жадними річками злоби, наклепів і брехні не закаламутить того всесвітньо-історичного факту, що перший раз на сотні і за тисячі раків раби відповіли на війну між рабовласниками відкритим проголошенням гасла: перетворим ю війну між рабовласниками із-за поділу їх здобучі у війну рабів усіх націй проти рабовласників усіх народів.

„Останнє найважнійше і найтруднійше і досі недороблене наше діло: господарче будівництво, соціялістичного будинку на місце зруйнованого фивдального і напів-зруйнованого капіталістичного. В цьому ділі у нас було всього більш невдач, всього найбільш помилок. Ми рахували або, може певніще сказати, ми гадали без достаточного обрахунку безпосереднього волею пролетарської держави розпреділення продуктів по комуністичному в дрібно-селянській країні. Життя показало нашу помилку...

„І ми, начились не багато за три-чотири роки раптовим поворотом (коли треба раптового повороту), стали уважно і пильно учитися новому поворотові, „новій економічній політиці". Ми вже кінчаємо, в цій области нової „науки" підготовну клясу. Ми пройдем весь „курс", хоч обставини світової економіки і світової політики зробили його довшими і труднішими, ніж нам хотілось."

Ми подали з розмислом повищ івиїмки, щоб наші читачі могли порівняти обі промови червоного царя: критичну про банкротство своєї господарської політики, і похвальну про... деякі „буржуазні" здобутки. Про земельну „реформу" і соціялістичну „економіку" він сам говорить, що „хто зна, як це ще буде". Ось вам і соціяльна революція! А вже фрази про вищість Росії понад Англією, Німеччиною ,Францією і т. ин. — це хиба іронія, якщо не вигуки цинічного руїнника.

УКРАЇНСЬКІ ІМІГРАНТИ І ІМІГРАНТКИ!

ЯК ХОЧЕТЕ ОБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ АБО РОДИНУ НА СЛУЧАЙ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО ХОРОБИ, І БУТИ ПЕВНИМИ, ЗАПОМОГИ НА СЛУЧАЙ НЕЩАСТЯ, — ПРИСТУПАЙТЕ ДО НАЙСТАРШОЇ, НАЙБІЛЬШОЇ ТА НАЙБОГАТШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

УКРАЇНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ.

АДМІНІСТРАЦІЯ. — ШКІЛЬНИЦТВО. — ВИДАВНИЧА СПРАВА. — ЦЕРКВА.

(Допись від власного кореспондента на основі викладу проф. Коваля).

Ріжними шляхами і через ріжних людий доходили до нас жаливі вістки про те, що діється в Росії, а з окрема в нас, на Україні під большевицьким панованнем.

Було в тих вістках дещо може й перечорненого і перечервоненого, бо „у страха великі очи", ну і часи тепер нервові, але й те, що привозили такі авторітетні люде, як Мережковській і те, що вичитати мож було з приватних неполітичних листів, було прямо страшне! Терор і нужда, насила й нікчемність, упадок добробуту і марновання культури, — життя людське тратить всяку вартість, воно має приваб лиш для тих, що вхопили власть у свої руки і для тих, що торгують кровю і бідою ближнього свойого.

Такої катастрофи світ доси не бачив.

Це в Росії. А на Україні ще гірше, бо на Україні до всіх оттих большевицьких гараздів приходить ще завзята боротьба за землю і волю, національна московсько-українська війна. На Україні есть не тільки чеки й комісари, не тільки всякого рода „ісполками" й „комсомоли", але ціла вона залита червоними військами, які бють і пють, грабують і мордують, які жити нашому братови не дають.

Там уже не війна і не революція, а прямо пекло, щось таке, чого европейський ум ніяк не може зрозуміти.

Це ми знали й надто добре знали і з ґазет і від живих людий, які передіставалися з большевицького раю, мов із хреста зняті, або мов відірвані від гилі.

Але така вже наша вдача, що шукаємо серед пітьми за якимсь проміньчиком ясним, серед горя за якоюсь потіхою. „Потапаючий і соломки хапається!" Так хапалися ми тих вісток, що приносив „Вперед" і тих новин, що їх ширили большевицькі емісарії про те, немовто на Україні не так зле, як буржуазні ґазети пишуть, що мовляв „не такий вже й чорт страшний, як його малюють".

Деколи являлася в нас якась українська книжка, видана в Київі, або прилітало яке число харківських „Вістий" і ми потішали себе надією, що на Україні всеж таки щось українського есть, що там „наладжується", що так звана „Радянська Україна" українізується. Були й такі, що всю вину скидали на наших повстанців, немовто вони женуть край у пропасть анархії, перешкаджають у переведенню реформ на нових, крайно демократичних основах. Творила ся леґенда про нову радянську Україну, яка з кождим днем добуває собі ширшу автономію і з якою всеж таки прийдеться нам в найблисший час погодитися, як погодився з нею проф. М. Грушевський. Аж отсе недавно приїхав до нас професор київської політехніки д. Коваль і тую леґенту розвіяв на чотири вітри.

Проф. Коваль, відомий кооператор. Він культурний і економічний, а не політично-партійний діяч, він стояв на чолі „Всевидату" і старався миритися з большевицьким режімом, щоб всеж таки в межах можливости працювати для рідної справи, щоб українське культурно-економічне життя під червоним кнутом не заглухло до решти.

Йому можна і треба вірити, бо в його нема ніякого інтересу і ніякої підстави обріхувати земляків-еміґрантів, навпаки в него може бути тільки один намір, казати правду, бо „правда висвободить нас".

Проф. Коваль мав у Берліні два виклади, оден в неділю, дня 31. жовтня в посольстві, а другий в середу, дня 3. листопада в „Українській Громаді", оба про положенни на Україні під теперішну пору. Оба виклади зібрали велике число еміґрантів, які з великим зацікавленнем вислухали прелеґента і щиро дякували йому. Проф. Коваль говорив спокійно, без афектації і злоби, без зайвих слів. Зі сказаного вийшло, що всі чутки про українізацію Радянської України це одна брехня, це криклива і ярко розмальована вивіска над мертвим домом. Большевики пускають блахмана Европи і оббріхують нашу еміґрацію, щоб спинити і енерґію, щоб викликати сумнів, чи під теперішну пору не краще булоб погодитися з фактом большевицької України і про иншу чи не перестатиб нам і думати.

Всі отті вісти про окремий український уряд, про розцвіт університетів, про українські школи, книжки, ґазети і т. д. це одна аґітаційна бляґа і більш нічого!

Окремий український „Совнарком" (совіт народних комісарів, — себто верховна влада) істнує, але ніякої сили не має. Ні в економічній, ні в шкільній, ні навіть в гіґієнічній політиці він нічого на власну рук зробити не може. Об тім переконався проф. Коваль особисто, бо при йомуж таки Раковскій телефонував до Леніна, коли прийшлося рішати хочби найдрібнійшу справу. Тая залежність Київа від Москви більша тепер ніж була долись за царів, бо тоді городські управи і земські установи мали всеж таки деякий автономний круг ділання, а тепер вони його не мають, а властиво — тепер і їх нема.

З тою залежностю прібували боротися деякі визначні українські комуністи, як Полос і Клунний, та скінчилося тим, що Полос осів на зовсім підряднім становищу а клунного усунено з уряду. Радянська Україна це одна велика фікція.

А тії славні радянські університети й політехніки?

Це теж не таке просте, як здається. Признати треба, що професори, Українці, а навіть деякі чужинці, хоробро боролися за українізацію вищої школи на Україні. І врешті їм повелось добитися до того, що тепер вільно викладати по українськи. Таким чином в київськім університеті і в київській політехниці а в части також в харківськім університеті і в тамошнім технольоґічнім інституті появилися українські виклади. Так щож! Большевики подбали о те, щоб всі тії заходи звести на ні нащо.

Щоб була школа треба не тільки добрих професорів, але й підготованих слухачів. Отже большевицький уряд насилає до українських вищих щкіл таких учнів, котрі не хочуть слухати українських викладів і котрі взагалі не можуть слухати жадних викладів. Слухачів на університет і до політехнік приймають не ректорат і деканати, а присилають їх всілякі „Діна", „Губирофори" і т. д. Це члени всіляких „Комбадів" і кандидати на всіляких большевицьких достойників, котрі так розуміються на науці як курка на перцю. Багато з тих слухачів, присланих на політехніку, навіть не чуло що таке альґебра?! Можна собі уявити, як виглядає наука в такій вищій школі! Слухачам здається, що винувата в цьому українська викладова мова і вони домагаються викладів на „общепонятном язике", відбувається голосування, переголосують прихильники „общепонятного" і українська катедра пропала.

До того рак підручників, брак усяких приладів наукових, все воно зводить значіння української висшої школи до нули, тим більше тепер, коли взагалі в Київі та в Харкові інтеліґентам, а в першій мірі професорам, тяжко вижити, а про студентів, котрі на правду хочуть вчитися і тільки вчитися, — тимбільше. Хто тільки може, тікає на село, щоб тим притулитися коло селянина і прохарчуватися біля його миски. Так зробила не тільки інтеліґенція, але так роблять і робітники. Вони теж або пішли на село і працюють на ріллі, або осталися в городі і промишляють найпоганійшим промислом, спекуюючи на біді та на нужді людській. Це канддиати на нову буржуазію, новий цвіт людства, який зацвив серед червоної весни. Ті, що не могли кинути міста, бідують. Голодують, ходять без сорочки, шиють собі одяги з мішків а чоботи зі старих шмат, продають останню книжку, образ, тарілку, виносять на базар останню подушку, щоб тільки з голоду не вмерти.

Якже може серед таких обставин розвиватися наука, література, мистецтво? Хто має хоч трохи глуздів у голові цей розуміє, що воно неможливо.

Університети і загалом вищі школи вимагають культурної атмосфери, вимагають не малих коштів, вимагають свободи думки й слова, вимагають пошани для людий знання і праці, а всього того тепер в Росії і на Україні нема і не може бути. Отже й нема того розцвіту української школи, про який ходять леґендарні вісти.

Ще гірше з середною школою. Гімназійні професори по кілька місяців не дістають своєї платні, хоч як вона нуждення, в школах нема ні опалу, ні світла, ні книжки, ні паперу, нема чим і на чім писати. В Київі можна ще за кількасот рублів купити олівець, але на провінції не дістанеш його за ніякі гроші. Проф. Коваль бачив на власні очи дядьків зпід Одеси, які кіньми приїхали до Київа, щоб купити книжок і сшитків і вертали з нічим.

Але ще гірше ніж весь цей брак спиняє розвиток середньої школи большевицький шкільний комісар, хлопчик 14 або 15 літний, якого до гімназії присилає уряд і якому підлягають не тільки ученики, але й професори і навіть директор школи. Отсей дітвак-чиновник це найгірший бакциль середної школи. Він її нищить і знищить до останка. Українських гімназій вже й тепер майже нема.

А народних шкіл таки зівсім немає. По перше тому, бо дитини езб книжки, пера й паперу читати й писати не навчиш, а по друге, що нема кому вчити. Учителі, або пішли до повстанців, або сидять в чеках, під ключем. **В Константинівськім повіті тільки 4 душі з усього учительства не арештовані, а в Бердичівськім тільки 2?!!** Так скрізь. Учительство, це дуже патріотичний елемент і тому його винищує й теророизує большевицька влада в застрашаючий спосіб.

З тих професорів, котрі викладають по українськи, жаден дома не спить, а п. Черняхівський як зважився одну ніч у власній хаті переспати, то зараз був арештований.

Так само з народними учителями. Їм треба критися, а ні, то їх женуть у тюрму.

Хібаж може там бути мова про розвиток шкільництва?

Навіть букваря не видав большевицький уряд! Але за границю посилає всякі книжки, щоби людий дурити який то він, мовляв, культурний і дбайливий про народне добро!... З видавництвами річ мається так:

Большевицькі звіти виказують, що за весь час большевицького режіму видруковано 296 тисяч примірників книжок. Приймім що це правда, — так і тоді ця скількість являється смішно малою, коли зважити, що приміром Оренштайн видруукував в рукарні Шарфого в Вецлярі одного букваря „Ярина" 200 тисяч екземплярів! Разом, той самий Оренштайн надрукував яких 50 ваґонів українських книжок, отже десять разів більше, як за весь час большевицького режіму появилося на Україні. Коли большевики й справді дбають про розвиток літератури, то чомуж вони не пустять оттих 50 ваґонів книжок, надрукованих в Німеччині? Цеж наукові підручники, це Шевченко, Франко, Марко Вовчок, Мирний і Нечуй Левицький, автори поступові, зівсім для лобьшевиків не небезпечні?

Це питання ставимо незалежно від проф. Коваля. І незалежно даємо відповідь. Не пускають, о бвони всіма способами стараються вбити українську думку й українське слово, українську культуру...

Ціле книжне діло на Україні, всі значиться бібліотеки, видавництва, всі книжки, старі й нові, **віддані в руки Масловского,** колишнього чорносотенного діяча, а теперішнього большевицького тирана над українською культурою.

Всьо, що друкується на Україні, вивозять на північ, а по кілька примірників шлють в Европу для аґітації. **Українець за ніякі гроші української книжки не купить, бо її в продажі нема.** Але російські книжки всеж таки дістанеш.

Отже з того виходить, що за царів не вільно було друкувати українських книжок, а тепер вільно, але купити їх не можеш. І перше мордували і тепер мордують українське слово і перше не міг і тепер Українець не може дістати своєї книжки в руки, тая тільки ріжниця, що перше не було такого попиту на книжки, який есть тепер.

Тепер на Україні прямо книжковий голод; люди заплатилиб за українську книжку казочні гроші, так її нема і не сміє бути!

Щоб сьому голодови хоч в части зарадити, в академії наук у Київі відбувалися літературні вечері, на яких письменники відчитували свої твори. Таких вечерів відбулося 4. Але й це було шпилькою в оці большевиків. Вони стали виступати з такими критиками й промовами, що треба було уши затикати. А дальше пішла прямо вулична лайка, посипалися такі слова, що жінки повтікали. Мало того. В пресі появилися зазови, щоб п. Людмилу Старицьку-Черняхівську, яка найбільше заходилася коло влаштовання цих вечерів, замкнути в тюрму. Її назвала большевицька преса „старою ведьмою", котру треба вбити. І вечері припинилися. І тепер на Україні на всіх язиках всьо мовчить.

Але не мовчить народ. Він робить повстання. Його не відстрашать ні чека, ні „комсомоли", ні жадні „ісполкоми". Він став справжнім українським народом. **Большевицький уряд робить все можливе, щоб спинити українізацію, але вона все таки поширюється завдяки українському селянинови.** Щоб від його купити муки або сала, треба до його говорити по українськи. **Щоб прийти на село треба вміти по українськи, бо за російську мову бють.** І отсе й есть той реальний ґрунт, на якому збувається українізація. Тому то в Київі, де нині на 300.000 мешканців есть 200.000 Жидів, всеж таки скрізь чується українська мова. **Хочеш їсти, так балакай по українськи.** Так само і в церкві. **Батюшків, які не хочуть правити українського богослуження і говорити проповідий по українськи народ гонить з села.** Таких вигнаних есть цілі сотки. І колиб ми нині мали 1000 молодих попів-Українців, то всі вони дісталиб добрі приходи на Україні.

З тим бажаннем української церкви погодився вже й патріярх Тіхон. Він прислав грамоту, в якій дає згоду на автокефальну українську церкву з окремим синодом, застерігаючи собі тільки патріярже благословення.

Та проти самостійности української церкви іде епископат. І тому народ і духовенство на Україні веде тепер боротьбу з епископатом. В місяці червні відбувся в Софійськім Соборі духовний зїзд, на який прибуло 3200 представників з усьої України і сподіватися треба, що незабаром буде вибраний український епископат і автокефальність церкви станеться довершеним ділом.

Так виглядає українізація України. Коли вона і збувається, не завдяки большевикам, а як раз проти їх волі, дякуючи стихійній силі розбудженого з вікового сну українського народу. Це і есть тая одинока потіха, яку шле Україна своїм братам на еміґрації.

Verax.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО СОЮЗА НАЦІЙ.

(Від власного кореспондента).

Як відомо, побіч Союза Націй (Societe des Nations), утвореного версайським мировим договором, істнує також міжнародня **громадянська** орґанізація під подібною назвою. Ся орґанізація називається „Міжнародня Спілка Товариств Союза Націй", („Union Internationale des Associationspour la Societe des Nations"). Як видно з самої назви складається вона з „Товариств Союза Націй", які зорґанізувалися і працюють в окремих державах.

Початок сеї орґанізації треба віднести до 1914 р. Тоді в деяких краях Західної Европи почато закладати орґанізації, які мирили би ідею Союза Націй. Коли ся ідея знайшла вислів (хоч дуже викривлений) у Союзі Націй, уворенім державами антанти, згадані громадські орґанізації не розвязалися, а рішили далі вести свою діяльність, щоб поширювати й поглибляти ідею зближення народів.

Підставо юорґанізації є „Товариство Союза Націй" в окремих державах (прим. Анґлійське Товариство Союза Націй і т. п.), а всі сі товариства творять „міжнародню Спілку Товариств Союза Націй".

Українці, які наслідком воєнних подій опинилися поза границями рідного краю, заложили також „Українське Товариство Союза Націй" („Association Ukrainienne pour la Societe des Nations"). Тепер осідком його є Відень, а головою відомий український діяч **Сергій Шелухін,** який був міністром Української Народньої Республики за Центральної Ради, потім членом сенату за гетьмана Скоропадського і в кінці членом Делеґації на Мирову конференцію за Директорії.

„Українське Товариство Союза Народів" звернулося до „Міжнародньої Спілки Товариств Союза Народів", щоб його принято в члени Спілки.

Сю справу розглядала „Ґенеральна Рада Міжнародньої Спілки Союза Народів", яка в днях 16—16. падолиста засідала в Відні. На однім з засідань Ради явилася делеґація Українського Товариства, щоб підперти справу приняття Товариства до Міжнародньої Спілки. Делеґатами Українського Товариства були: голова товариства Шелухін і заступники голови Павло Чижевський та ґенерал Окопенко. Делеґація предложила Раді записку і 5 старих ґеоґрафічних карт України з 16-го віку; записку роздано також членам Ради.

В записці представлено коротко історію України, звертаючи головно увагу на те, що Україна здавна мала свою державу, а втративши її, знов боролася за неї, так українська державна свідомість ніколи не вривалася. Далі вказано, що Переяславський договір України з Московщиною був договором двох самостійних держав, договором, яким Україна зовсім не зрікалася своєї державної самостійности, тільки заключила персональну унію (через особу царя) з Московщиною. Коли-ж царя не стало, то й відпав той звязок, який правно лучив Україну з Московщиною.

На самім засіданню Ради бажанне Українського Товариства про принятте в члени Міжнародньої Спілки представив Чижевський (13. падолиста). Се бажанне зустріло в цілій Раді прихильність, тільки представники двох московських товариств (Москалі не могучи погодитися, заложили аж два Товариства Союза Націй) виступили проти приняття Українського Товариства. Та на їх становище Рада не звернула уваги і на засіданню 15. падолиста одноголосно рішила предложити загальним зборам Міжнародньої Спілки Товариств Союза Націй приняти Українське Товариство в члени Міжнародньої Спілки. Після оголошення сього рішення промовив на Раді від Українського Товариства Окопенко, дякуючи за прихильне рішенне.

Загальні Збори Міжнародньої Спілки Товариств Союза Націй мають відбутися підчас великодних свят 1922 р. в Празі.

Ось-так Українці, маючи скрізь проти себе ворогів, пробивають собі шлях до широкого світа, знакомлячи його з українською справою. Колись з сього зерна буде жниво.

Прага, 7. падолиста 1921.

Др. Михайло Лозинський.

WILKES BARRE, PA.

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 11-го ГРУДНЯ Б. Р.

в церковній гали св. Петра і Павла при улици corner N. River and Chestnut St. точно о годині 11.30 перед полуднем.

Буде промовляти Др. Л. Мишуга.

Проситься всіх Українців з доокoличних місцевостий прибути на віче.
83,84,86 КОМІТЕТ.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

Від 1-го до 15-го грудня с. р. Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку дає

25%

(4-ту часть з ціни) опусту на всіх книжках власного („Свободи") накладу.

Користайте з нагоди!

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР РІЗДВЯНИХ КАРТОК.

Спішіться з Желаннями Різдвяних Свят своїм рідним і знакомим, бо Свята вже близко. Маємо на складі гарні емаліовані картки, з золотими витисками, швайцарського виробу. Ціна за штуку 5 центів. Пишіть на адресу:

SVOBODA,
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРҐ	3 кляса	$103.50	і $5 податок
ДАНЦІҐ	" "	$106.50	
ЛІБАВИ	" "	$110.00	

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЛІТУЕНІЯ" - - - - - - 21. ГРУДНЯ

„ЛАТВІЯ" - - - - - - 4. СІЧНЯ

Також новий пряма лінія між Лібав — Данціґ — Галіфакс, Канада.

Зарезервуйте місце у наших уповажнених аґентів у вашому місті, або

BALTIC AM «» AN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

ХТО І ЯК МОЖЕ СТВОРИТИ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

(Теорія Липинського),

Надзвичайно цікава поява в велико-українській політиці се назріванне нової монархістичної теорії (науки). Ми вже подали раз у „Свободі" зміст монархістичної відозви хліборобів-державників. Тепер подаємо змісту основання теорії тої великоукраїнської партії. Написав її відомий історик Вячеслав Липинський у своїм великім листі до хліборобів, який Зміст тої праці такий:

I.

Неможливо — пише Липинський — знайти соціяльний закон, який без нашого внутрішного зусилля зробивби нас нацією. Хто говорить, що є такі „наукові закони розвитку", той прикриває словесним обманством свою власну нікчемність, трусливість і нездарність. Тільки тоді станемо нацією й сотворимо державу, коли в нас буде внутрішне хотіння, досягти сього. Усвідомити нам це хотіння це перший обовязок тих споміж нас, що володіють пером. Мірилом вартости писаних у тім напрямі творів не є ні „оригінальність", ні „обєктивність", ні „науковість", ні „льоґічність" — тільки здатність підіймати живих людей до творчого, зорґанізованого діла.

Для доказу правдивости всякої науки (теорії) більше варта одно добровільно віддане за неї людське життя, ніж сотні „наукових" книг. Але **щоби люде віддавали життя за якусь справу, мусить вона бути для них усвідомлена, мусить захоплювати їх** образом, який викликає в їх душі і який відповідає їх хотінню.

Се повинні зробити інтеліґенти-письменники — чесно й без брехні, зробити для тих кляс (частин) народа, з якої кождий з них вийшов. Тимчасом ріжні наші політики, що вийшли зі стану священичого, міщанського або панського (на Великій Україні), пишуть неправду, що вони так політично думають, як малоземельні й безземельні селяне. І на селянській біді роблять таким чином особисту політичну карієру (бізнес). Пророками соціялістичного й комуністичного руху стають брехливо сини священиків і міщан — здеклясовані, позбавлені громадського інстинкту. Вони не обєднують робітничої кляси, тільки розбивають її на ріжні партії, аби стати провідниками тих партій. Колиж неграмотного жовніра, який принесе з патрулі брехливу вістку, карають смертю, — то яка кара повинна бути грамотним інтеліґентам, які для особистих інтересів брехливо „освідомляють" свій нарід?!

Творчу роботу в часах зневіри й упадку свідомої волі можна вести тільки в напрямі відродження старої віри, старих образів новими способами. Дійсно переконати противника можна тільки ділом, силою, а не словом. Католицьку церкву спасали в часах упадку не учені, а орґанізатори, ті міцно зорґанізовані монаші закони, що своїм завзяттєм відродили чернечу мораль. Таксамо православну церкву відродили в 17. століттю аскетичні монахи й зорґанізовані Братства. Таксамо робітничий соціялізм намагає спасти себе „від усякої наволочі з інтеліґентних політиків", як кажуть синдикалісти — спасти при помочі робітничих синдикатів (орґанізацій) своєї кляси. Таксамо й український національний рух не спасе себе словесними соціяльними теоріями, бо на це треба морального відродження й боротьби груп, орґанізацій, які зможуть і схочуть творити Українську Націю. Діло в тім, щоби творити нові розумні форми таких орґанізацій, які обєдналиб нас.

У свідомити хотіння своєї ґрупи може гідно тільки той письменник, що має велику любов до своєї громади і що виконує своє письменницьке завдання не для своєї користи. Як він се зробить, залежить від його інтуіції (здібности), не від його вчености. За те від учености, від правильного спостерігання фактів життя і від здатности робити з них розумні висновки — залежить те, чи якась громада здійснить своє хотіння. Науковість якоїсь віри мало або й зовсім не допомагає до її здійснення. Натомість громада, яка не має розумних і наукових способів орґанізації й тактики (поведення) — не здійснить своїх плянів. Тільки розумна орґанізація хотіння дає побіду. Пропаща та громада, що хоче боротися, а не може витворити розумної, моральної й здисциплінованої орґанізації. Словом — треба хотіти осягнути свою мету й треба вміти виконати це орґанізованим способом.

II.

Як християне хочуть царства небесного, так Українці хочуть української держави.

Кождий нарід росте й розвивається, але тільки доти, доки в нім ростуть обєднуючі і орґанізуючі вартости. Інакше розкладається й гине — перестає істнувати.

Хтож і як творить в народі ті вартости? Бо не народна маса, не її характер, не її мова, не її окрема територія творять нарід-націю, тільки націю творить якась активна (діяльна) ґрупа людей, що веде перед у розвитку обєднуючих, орґанізуючих націю вартостей. Така ґрупа людей кермує нацією, витворює культурні, моральні й політичні вартости, якими ціла нація живе й держиться.

Хтож вони — ці „Божі Люде" нації? які їх прикмети? які їх способи?

Та ґрупа людей називається національна аристократія, то значить найлучші люде, орґанізатори нації, ті, котрі її обєднують і правлять нею. Аристократія може бути родова (як пр. гербова шляхта), або „безродна" (як пр. теперішні большевицькі орґанізатори). Рішає тут факт, що ці люде стоять в дану хвилю на чолі нації, що вона визнає їх провід і під їх проводом живе. Значить — ті люде в давну хвилю „найлучші" тому, що вибилися на верх, взяли провід у свої руки, як у Росії „совнаркоми" (коли вони забезпечать дальший розвиток російській нації).

Одночасно з працею орґанізаційною, обєднуючою йде в життю кождої нації праця руйнуюча, розєднуюча, яка в певні історичні хвилі вибухає з найбільшою силою. Сю руйнуючу працю викликають самолюбні інтереси ґруп, партій і одиниць. І коли ті самолюбні інтереси ґруп і одиниць такі розбіжні й сильні, що не дають ні одній з ґруп обєднати націю, тоб-то стати національною аристократією, — наступає занепад нації, часом її повна руїна й смерть.

Боротьба тих двох сил—обєднуючої й розєднуючої — заповняє історії всіх націй. Перемога одної або другої сили рішає скрізь і все про долю нації.

А які причини викликують ті самолюбні інтереси в нутрі нації?

Возьмім за приклад „золотий вік" французького феодального лицарства (шляхти): Під охороною меча того лицарства і його замків селянство орало землю, міщанство займалося торговлею й промислом, духовенство по монастирях освітою й культурою нації. Нація розвивала свої технічні засоби до оборони перед сусідами й до боротьби з природою, росла її військова, державна й господарська сила. Рівночасно меншала внутрішна сила феодальної аристократії: збогачення знищило її первісну войовничість і невибагливість, розвинуло в ній нахил до лінії, неробства й мягкотілости. Крім того політична орґанізація тої аристократії, вироблена давніще (при нищій техніці війни і праці) вже не вистарчає для опановання вищої техніки. Таким чином дальше панування тої аристократії стає неможливим. Зовніші прояви її сили й влади стають гріхами в очах новонароджених суспільних ґруп, що окріпли під старою владою. Ті ґрупи починають боротьбу за владу. Стара аристократія вже нездатна до влади, нова ще нездатна (бо не має практики правління). В такі хвилі настає загроза самому істнованню нації. Се часи руїни.

У тих щасливих націй, як у Французів, де переміг клич обєднуючий, аристократичний, та боротьба скінчилася так, що стара аристократія пожертвувала свої „права" (привілеї) і признала над собою владу єдиного, абсолютного монарха, якого визнала й піддержала також нова аристократія, чиновницька (урядница). Монарх воплотив, уособив маєстат нації й держави, а стара аристократія, зливаючися з новою, передала їй свою практику і традицію правління, свою стару культуру й орґанізаторський змисл.

Инші нації, в яких переміг інтерес самолюбства ґруп і руїнницький нахил, заплатили за це упадком й утратою своєї державности, як от нація українська, польська й и.

Ся історія переходу влади в инші руки повторилася: під абсолютними монархами наросло й скріпилося у Франції міщанство. Появилася маса безробітної інтеліґенції. Прийшла нова кріза — Велика Революція.

Словом — під кождою на свій час доброю владою національної аристократії господарський розвиток все переростає розвиток політичних орґанізаційних форм аристократії і тому мусять наступити зміни.

Се й єсть та вічна причина боротьби в нутрі нації.

III.

Якіж матеріяльні і моральні прикмети мусить мати національна аристократія, щоби її не змела якась чужа аристократія?

Та своя національна аристократія: 1) мусить мати передовсім матеряльну (господарську) силу більшу, ніж яка небудь инша ґрупа нації, 2) мусить мати моральний авторитет (повагу) в очах цілої нації.

Без цих двох основних прикмет нема й не може бути національної аристократії, без неї не може мати нація провідників-орґанізаторів у своїй боротьбі за істнування, а без них нема нації, нема й держави.

Звідки черпає національна аристократія свою силу?

Перше — зі свого таємного хотіння. Тут стаємо перед чимсь непоясненим. Чому у одних людей є воля до громадянської праці й орґанізації, до проводу й звязаного з ним ризика, до влади, — а другі бажають тільки особистого спокою, бажають тільки того аби инші ними добре правили? Відповіди на се нема, „чесні та спокійні" люде — ніколи не творять аристократії й держави. На се треба хотіння, волі до проводу.

Але самого хотіння за мало. На се треба ще володіти матеряльною силою й технічними собами господарської продукції: в сих часах землею, фабриками, машинами. Без такої аристократії ніякий народ не стане нацією, тільки лишиться по віки балакаючим на иншій мові племенем. Таке племя не сотворить держави, коли його провідниками будуть тільки люде, що володіють пером, хочби вони були найзавзятщі „самостійники". Доки власної держави не захочуть своїми жертвами творить ті, що посідають землю, фабрики і збрую, — доти всяке самостійництво буде тільки словесною політичною спекуляцією — ґазетним гаслом.

Російська большевицька аристократія може удержатись при владі тільки тоді, коли весь світ знищить у себе свою рільничу, промислову і військову техніку, тоб-то дійде до такого стану, при якому зможуть ним, як і в Росії правити хоробрі і войовничі червоноармейці.

Сучасний державно-політичний стан на нашій Україні трохи нагадує часи народження феодалізму в Східній Европі. Наші повстанчі отамани, як тодішні войовники-лицарі з часів упадку останніх державних слідів старої Римської Імперії, мають підлеглі їхньому мечу округи і ведуть постійну війну як з чужоземцями так і самі поміж собою. І коли-б весь цивілізований світ міг повернути свій технічний та економічний розвиток назад до часів феодалізму, то ми малиб дані, що наші повстанчі отамани зорґанізують нас в націю. В постійній боротьбі між собою вони мабуть в кінці натрафилиб на одного найздатнійшого і найсильніщого, цей підчинивби собі всю решту, став „першим серед рівних" Монархом і його династія-сімя своєю традиційною, династичною упертою і розумною політикою моглаб зібрати до купи всі українські землі. Але коли весь цивілізований світ не зробить у себе „російсько-соціяльної революції", коли він задержить свою техніку рільничу, промислову і военну, то нація наша, щоб вижити в цьому цивілізованому світі і щоб не попасти в ярмо до якоїсь чужої нації, не може собі позволити на середновічну боротьбу отаманів між собою. І тільки коли за державну орґанізацію нації возьмуться ті, що володіють її засобами продукції: землею і фабриками, тоб-то хлібороби, промисловці і робітники — тоді ті, що володіють її засобами війни: зброєю і орґанізаціями озброєних людей, тоб-то отамани і їх повстанчі відділи — зможуть повернути свою лицарську войовничу вдачу на оборону, а не на нищення та руйновання нації. Тільки в рамах державно-національної орґанізації, опертої на продукуючих клясах: хліборобах, промисловціях, робітниках — не змарнується той величезний і надзвичайно цінний запас стихійної національної енерґії, який виділяє з себе наша нація в формі свойого найкращого військового лицарського елементу: своїх повстанчих, воюючих (а не політикуючих) отаманів. В противному разі лицарська енерґія наших отаманів пропаде для нації безслідно так само, як вже раз в нашій історії надаремне пропала, як по пустому перегоріла енерґія лицарів старого Запоріжжа, що з своїми „киями" і нерозораними „широкими степами", але без власного плуга і без мушкетів — роблених на власних фобриках — встояти проти завойовників-чужинців не могла.

(Далі буде)

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

НЕ ВБЮ ЙОГО!

Оповідання з життя задунайських Запорожців.

(Продовження)

(7)

„Щоби довго не балакати", перебив Токаренко, „скажу тобі таке: Мені й так дорога до Ізмаїла. Піду з тобою, але не звязаний і не перед тобою ані між твоїми башибожуками. Піду за вами. Однак мушу взяти з собою Башманова. Очивидно звязаного, щоби не втік".

На улици затупотіли коні. Зза хати по однім і другім боці виринули козаки... Було їх шість. Семий з ними був Іван Кравчук. За козаками стали збігатися всі баби і діти оселі. Зміркували, що буде щось цікаве. Башманов, побачивши Івана, котрого знав дуже добре, поблід. Стрибнув в бік, щоби дібратися до коня, що стояв біля угла хати. Але Іван вже був коло него. Скочив з коня, вхопив за плече і гепнув ним об землю, так що заморочив його. Турки, бачучи, що з козаками не дадуть собі ради, відступили на бік, стовпилися і цікаві, як все те скінчиться, преспокійно дивилися на се, що перед ними діеся.

„Хто ти?" крикнув онбаші. „Що від него хочеш?"

„Він убив мого брата й батька. Не вторкайтеся в не своє діло. Він мій!"

„Як се правда, що ти кажеш як ти тото не виміркував, лише бачив на власні очі, або маєш доочних свідків, то покарає його баша. Не твоє діло судити його. Як ти бачив, то будеш за свідка".

„За свідка? Я маю досить свідків... Баша покарає? Ще заки зайде до баші, втече. Ти сам випустиш його. Як я припильную його, щоби не втік, то яку кару баша присудить йому? Пару буків. А хоч би й каторга. Я сам знаю неодного, що був на каторзі, а тепер вільний як птах у воздусі. Знаю й такого каторжника, що як утікав, то вкрав і взяв з собою цілу каторгу".

„Спасай мене, заступись за мене!" благав Башманов Турка. „Він вбє мене".

„Слухай, чоловіче!" промовив Турок. „Не гадай, що я його приятель. Мені однаково, хто з вас обох піде на каторгу, чи повисне. Оден такий же джаур, як другий. Але карати має право лише судія установлений падишахом. Ти, очивидно, хочеш вбити його. Як довго я тут, сього не буде, хоч би між моїми і твоїми людьми мало прийти до кровавої розправи. Не лишу його в твоїх руках. Возьму його до Ізмаїла. Як боїшся, що по дорозі втече, то іди з нами. Нехай, про мене, пильнують його твої люде".

„Я вже сказав, що ні буки ні каторга не будуть такою карою, яку він заслужив собі".

„Якуш ти покуту вигадав для него? Яку кару?

„Побачиш. Лиш дай його в мої руки. Кажу, що не вбю його. Шкіри не злуплю з него, язика не виріжу, очий не вилуплю. І не вдару. Не я його судити-му. Пущу на волю. Нехай його судить Все вишній... Але передом нехай видобуде з багна мого батька, щоби я міг йому справити християнський похорон".

Іван звернувся до Башманова.

„Тепер, товарино, поїдеш нами на остров на млаковиню. Щоби дістати тіло батька сам буду пильнувати, щоби з тебе чорт заскоро не вирвав твоєї поганої душі".

„А потому пустиш його?" спитав Турок.

„Пущу. Пущу на суд божий. Як не віриш, то возьми з собою всіх твоїх башибожуків і їдь з нами аж на остров. Моїх козаків ти не бійся. Вони лишаться тут. З собою возьму лише його і Тимка".

„Я не дурний" відповів Турок. В тото багно лізе хиба божевільний, такий як ви всі".

„Тобі, козаче", звернувсь Іван до Токаренка, „Тимко вже непотрібний. Відси до Ізмаїла заїдеш сам без провідника. Тимка лищ имені до помочи".

„Мене возьмеш з собою?" спитав Токаренко. „Чи я вже такий непотріб, що не здужаю нічим вигодити тобі?"

„Ти в службі. Маєш орудку до Ізмаїла. Я забарюся при батькови. Заки його видобудемо, промине богато часу. Потому завезу його домів, щоби біля хати висипати над ним могилу. До того часу не зможу провести тебе назад. Ти мусів би з острова поїхати цілком на той бік аж до мене. Але і після того, як справлюся з батьком, не проведу тебе назад через багно. Воно мені вже так остогидло, що ремесло провідника зовсім залишу. Їзда з тілом батька буде послідна моя подорож через тото болотяне пекло. Ти мусів би до Ізмаїла окружляти Катлабух. Забаришся, а тебе там вижидають.

„Поки що старшині вистане, як буде знати, що я вертаю, що всьо зорудував, та що справа, в якій їздив, стоїть добре. Таку вість може занести до Ізмаїла будьхто. Я таки поїду з тобою".

„Добре. До Ізмаїла поїде з вістию від тебе оден з тих козаків, що прийшли помагати мені.

Іван купив в одній хаті рибацький довгого бовта з якором і сильного аркана. Башманова посадили на коня. Щоби не треба було дуже пильнувати його, звязали йому руки на спині, ноги під черевом коня. Всі рушили в сторону багна. Попереду їхав Іван, позад нього Башманов. За ним Токаренко і Тимко. За всіма ступали Турки, всі козаки і хто жив в оселі. Перші чотири віхали гусаком в багно на укриту під річкою греблю. Козаки, Турки і народ некрасівський лишилися, очивидно, на березі.

На острові Іван розпутав Башманова, стягнув з коня і дав у руки бовт. Оперізав його одним кінцем аркана і, держачи другий кінець в руках, казав лізти в багно в сім місци, в котрім, як показав Токаренко, ще з старий Кравчук, коли пострілений зсунувся з коня.

„Не бійся!" кричав Іван до Башманова. „Як поховзнешся, або станеш поринати, витягну тебе. На се й взяв тебе на аркан. Доки не видобуду батька, життя твоє дороге, й ціни у мене не має".

(Конець буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ О 25 ДОЛЯРІВ.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцюють, удайтесь устно або писемно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA

НА РІЗДВО ДО КРАЮ

ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ МОЖЕТЕ ВІДІХАТИ ЧЕРЕЗ СТАРЕ І ПРАВДИВЕ ЗАСТУПНИЦТВО ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ:

ЕДВАРДА ПРОКОЦІМЕРА І СИНІВ.

ГРОШІ ВИПЛАЧУЄМО В ДОЛЯРАХ В ГАЛИЧИНІ ПІД ПОВНОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ.

ПАШПОРТИ ВИРОБЛЯЄМО БЕЗПЛАТНО. — ПОЛАГОДЖУЄМО СУДОВІ І НОТАРІЯЛЬНІ СПРАВИ.

„Українське Бюро" під зарядом Добр. М. ШУСТАКЕВИЧА.

Edward Prokocimer & Sons
203 Springfield Ave., Newark, N. J.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в четвер, 8. грудня, в гали Просвітного Кружка під ч. 307 Ремінґтон стр. На порядку нарад є дуже важні справи і вибір нового уряду. Кождий член мусить вирівнати свої довги, бо инакше буде суспендований. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Д. Братусь, предс.; В. Ґурянський, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 127, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 16. грудня, в гали парохіяльній під ч. 308 Філмор Аве. На порядку нарад звіт урядників і вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Ю. Давидко, предс.; Е. Тимкович, секр.

ВЕСТ ГАМОНД, ІЛЛ. Тов. ім. Івана Франка, від. 80, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 3.30 пополудни в неділю, 11. грудня, в гали під ч. 101 ул. 155. Будеться вибирати новий уряд, тому кождий член повинен явитись. Неявившийся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — Т. Дутчак, предс.; Т. Грицак, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів братства св. Петра і Павла, від. 245, що звичайний мітінґ відбудеться 11. грудня, о годині 6-тій вечером. Всі члени мають явитись і вирівнати всі свої довги, щоби контрольна комісія могла здати докладний звіт на річнім мітінґу, який відбудеться в неділю, 18. грудня, о 2-гій годині пополудни. Згідно з ухвалою минувшого мітінґу котрий член не явиться на річний мітінґ, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00, бо будуть рішатися надто важні справи, як вибір нового уряду й инші, тож усі члени мусять бути присутні. — М. Скоропад, предс.; В. Гасій, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11. грудня, точно о 2-гій годині пополудни, під числом 527 Гудсон стр. На тім мітінґу обовязані явитися всі члени, бо буде цілорічне справозданне і вибір нового уряду. Будеться принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Котрий член на сей мітінґ не явиться, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Г. Місько, предс.; Й. Рощіпка, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Вільна Україна", від. 116, подає до відома, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11. грудня, о годині 2-гій пополудни, в Лайсіюм Гол, ч. 16 Мейн стр. На порядку нарад звіт секретаря і касієра. Буде вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару, яку приписує статут. Нових членів будеться принимати без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. — С. Лемішка, предс.; Т. Каськів, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, подає до відома, що мітінґ відбудеться 16. грудня. Котрий член на тім мітінґу не явиться, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Наше братство буде приймати нових членів і члениць без вступного через три місяці: грудень, січень і лютий. З сеї нагоди повинні скористати всі свідомі Українці. — С. Андрусьо, секр.

РОССФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 11. грудня, о годині 2-гій пополудни, в галі церковній. На тім мітінґу всі члени обовязані явитися, бо буде цілорічне справозданне і вибір нового уряду. Будеться принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Довгуючі члени місцеві і позамісцеві мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з братства і з У. Н. Союза. Котрий член не прийде на той мітінґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — А. Їж, предс.; О. Невойда, секр.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Лист із Золочівщини, писаний 18-го вересня б. р., до одного Українця в Амстердамі, Н. Й.).

Тепер ми вже трохи спокійні, бо через ту прокляту війну минувшого року ми ще в тім часі нічого не були посіяли, бо все на форшпани забирали. А того року ми вже позвозили і озимину позасівали. Но одно єсть біда, що ті прокляті Ляхи на того бідного хлопа великі податки понакладали. Вторік то ще но брали податок за землю, а того року вже тут наложили податки на кури, на гуси, на качки, на корови, на коні, на вози, на плуги, на борони, а крім того забирають, що лише дасться. Але маємо в Бозі надію, що може Господь милосерний змилується над нами і всьо переміниться на добре. Бо брат ходив кілька разів до Золочева і відбуваються великі віча, на котрих говорять, що наші брати з Америки богато нам помагають у визволенню нашої рідної землі, А наша Ганя ходила на Сікновеніє до монастиря (в Підгірцях) на відпуст, то казала, що як священик мав проповідь, то казав, що в 1923 році, а може й скорше, прийде Україна. І таксамо ми видимо самі, що шось буде, бо Ляхи шаліють, а ті марки то цілком упадають. Що перше за тисячу купив, то тепер треба дати 10 тисяч. Ті марки (ми їх називаємо „гусаки") єсть білі і сиві. Тут вже тих білих ніхто не хоче брати, бо єсть богато сфальшованих, і вже не йдуть.

Не забувайте за нас і за нашу Україну, бо ми тут віримо, що вона прийде, а Ви помагайте, як можете, і дай Боже милосерний зобачитися на нашій рідній і вольній від Ляхів землі!

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР

якого ніхто еще не бачив

в WATERVLIET, N. Y.

на сплату довгів церкви св. О. Николая від пятниці, 2-го грудня до неділі 11. грудня, що вечер від 7 до 12 години.

Українці дооколичні! Прийдіть усі. Бачити-мете чудові річи; почуєте рідну пісню. Кождий виграє прекрасний фант. Вступ усім вільний.

79-87 КОМІТЕТ.

НА УКРАЇНУ

Зимові знижені ціні вже увійшли.

Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обширні місця на деку. Всякі вигоди новітних кораблів.

RED STAR LINE

Кораблі відізджають кождого тиждня.

З Ню Йорк до Плимавт, Шерборг і Антвер:

Lapland	Jan. 7
Kroonland	Dec. 17
Zeeland	Dec. 24
Finland	Dec. 31

З Ню Йорку до Гамбургу, Лібави і Данціґ:

Samland (лиш 3-та кляса)	Jan. 14

AMERICAN LINE

З Ню Йорку до Шерборг, Гамбург і Данціґ:

Manchuria	Dec. 29
Mongolia	Jan. 12

З Ню Йорку до Гамбург і Данціґ:

Minnekahda	Dec. 10

Всіми дорогами до Польщі.

WHITE STAR LINE

З Ню Йорку до Шерборг і Савтемптон:

Olympic	Dec. 10 1 P.M.
Adriatic	Dec. 28

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,

власник 120 кораблів—поємности 1,300,000 тон.

9 Broadway, New York City

або місцевих агентів.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 ТЕРПЛЯЧИХ ОДЕРЖИТЬ PLAPAO ДАРОМ НА ПРОБУ.
НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖУВАТИ СВОЄ ЖИТЄ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту зробив сам винахідник сеї чудової методи, діляючої через день і ніч, щоби скріпити утомлені мяслі, аби позбути ся остаточно невигідного пояса цілком і то без небезпечних операцій.

Нічого не платить ся.

5000, котрі напишуть, пішле пан Стуарт достаточну скількість Plapao без кошту або Ви цілковито випробували. За сю пробу не платить ся нічого ані тепер ані пізнійше.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се знаєте з власного досвіду, що пояс на руптуру є лише чимось хвилевим або фальшивою підпорою перед розпадаючим ся муром, бо пояс спинює круження крови, підкопує лише терплячого здоровлє. Не можна довше носити пояс на руптуру. Тут є добре средство, котре можете випробувати для власного вдоволення і то цілком даром.

Уживає ся в подвійній ціли.

Перше: Першою і найголовнійшою цілию Plapao-Pads є, раз приложене заєдно прилягають до ослаблених мясців, придержують лік так званий Plapao, який має прикмету стяганя і котрий в полученю зі складниками лічничими липкої маси ділає на приспішене круження крови, підсичує в сей спосіб мяслі і приводить їх до правильного стану, сили і еластичности. Тоді доперва, а не скорше, можна надіяти ся уступленя руптури. Друге: Маючи силу, прилягаючу, щоби запобігати зсуваню ся човенця, Plapao-Pads оказались важним чинником в удержуваню руптури, котрої пояс еп є в силі удержати. Сотки людий старих і молодих являли ся перед урядником уповажненим то відбирання присяги, присягнули, що Plapao-Pads вилічили їх руптуру цілковито — декотрі з тих руптур були в дуже грізнім стані і дуже старі.

Заєдно ділають в день і в ночи.

Важною прикметою лічення Plapao-Pads є, що триває розмірно лише короткий час до осягнення успіху. А то з сеї причини, що діланє є безпереривне через 24-годин на добу отже через день і ніч.

Нема недогідности, жадної невигоди і жадного болю. Кождої хвилї, коли спите або працюєте, се знамените средство невмітно вносе в мяслі нове житє і силу, якої то сили потреба тим мясним черевцим, аби удержати внутренности в нутрі черева без штучної вңішної підпори.

Plapao-Pads оправдане.

Правила, на яких Plapao-Pads ділають, можуть бути легко зрозумілі, коли глянете на повисшу ілюстрацію і коли перечитаєте слідуюче поясненє:

Plapao-Pad є зроблений з сильного гнучкого матеріялу „E"., котре має прикмету подавати ся до рухів тіла і цілковита вигода в ношеню. Внутрішна його сторона є липка, подібно як пластер, хотяй ріжнить ся він від пластру, що запобігає, аби човенце „B" зсувало ся з місця

„A" се є побільшений конець, котрий прилягає до ослаблених мясців і котрий запобігає зсуваню ся Plapao-Pad.

„B" є човенце формоване в сей спосіб аби замикало отвір руптури, запобігаючи висуваню ся внутренностий в черева. В човенци знаходить ся збірник, а збірник наповнений є ліком майже цілющим о прикметах стягаючих. З хвилею, коли лік отріває ся через тепло тіла, стає течию і витікає тоді з отвору означеного буквою „C" і впиює ся через дірковаті отвори в тіло, щоби скріпити мяслі і стягнути отвір руптуровий. „F" се є довгий конець Plapao-Pad, котрий прилягає до бедрової кости, а бедрова кість, будучи твердою частию чоловіка, додає Plapao-Pad-ови знамениту точку оперта.

Спробуйте се на мій кошт. Не посилайте гроший. Хочу Вас пересьвідчити своїм власним коштом, що можете побороти руптуру.

Коли утомлені мяслі віданскають свою силу і еластичність; коли болюча і небезпечна протруаія згине; коли вражіне „перти в долину" мине цілком безповоротно і коли віданскаєте свою силу, животність енергію і чертвість, і коли Ваш вигляд поправить ся під кождим зглядом так, що навіть Ваші товариші звернуть на се увагу. —

Тоді дізнаєтесь, що Ваша руптура є поборена — і будете мені за се щиро вдячні, що я Вас нарадив приняти сю цілющу безплатну пробку.

Пишіть нині по сю безплатну пробку. Пересьвідчіть ся особисто о її вартости. Не посилайте жадних гроший, бо пробка не коштує Вас нічого, а може Вам принести ліпше здоровлє, котре важить більше, як щире золото. Прийміть безплатну „пробу" нині, а через ціле житє будете задоволені, що скористалисьте з сеї оферти. Напишіть картку, або виповніть сей купон нині, а відворотною почтою одержите вільну пробу. Plapao в книжочкою пана Стуарта, котра пояснює руптуру, яко презент. Ся книжочка пояснює, в який спосіб ся метода одержала диплом і нагороду золотий медаль в Римі і першу нагороду в Парижи і кождий терплячий на сю страшну недугу повинен мати сю книжочку.

5000 читачів може одержати се безплатне лїчене. Попит напевно буде величезний, аби отже не дізнали заводу пишіть сейчас

Пішліть купон нині до
PLAPAO LABORATORIES, Inc.,
3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

По безплатну пробу Plapao і книжочку о руптурі

Назвиско ....

Адреса ....

Відворотною почтою одержите безплатну пробу Plapao.

ПОЧТОЮ
ТЕЛЕГРАФІЧНО
БАНКОВИМ ЧЕКОМ

СКОРО І БЕЗПЕЧНО
ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ
ПІСЛЯ ДЕННОГО КУРСУ

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Приймає ощадностеві вклади почавши від одного доляра, а платить процент від дня вложення грошей.

Продає Шифкарти на як найліпші кораблі, на кожду морську лінію.

Урядово і совісно виготовлює краєві нотаріяльні і правні справи.

У всякій банковій справі пишіть або приходіть до:

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ.

Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку має найбільший склад а й вибір українських книжок і продає їх по можливо найнизших цінах.

Пишіть по каталог книжок на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, спішіться замовити собі місце до відізду, понеже число відїжджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву поміч оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час що на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повинні віднестись з повним довірєм до знаної Вам старої фірми, где все порадуєтеся точно і ретельно
G. KUHASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць падолист 1921.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	367.25	147.	128.24
2.	114.35	148.	10.04
3.	49.56	149.	39.37
4.	63.81	150.	7.99
5.	36.97	151.	31.54
6.	23.03	152.	16.23
7.	147.65	153.	20.33
9.	89.27	154.	49.97
10.	169.96	155.	184.72
12.	109.83	156.	27.83
13.	43.64	157.	56.08
14.	43.26	158.	7.85
15.	25.17	159.	32.65
16.	35.95	160.	72.48
17.	27.38	161.	38.77
18.	118.78	162.	34.77
19.	12.35	163.	30.84
20.	88.05	164.	28.57
21.	19.79	165.	112.36
22.	49.17	166.	29.71
23.	19.61	167.	15.85
24.	85.59	168.	94.88
25.	24.34	169.	22.70
26.	16.94	170.	145.26
27.	41.23	171.	38.81
28.	118.64	172.	41.58
29.	112.11	173.	27.96
30.	35.76	174.	34.24
32.	32.92	175.	78.90
33.	24.29	176.	25.75
34.	48.38	177.	10.52
35.	22.99	178.	13.29
36.	29.18	179.	151.50
37.	20.38	180.	14.87
38.	200.59	181.	77.06
39.	55.27	182.	46.12
40.	17.37	183.	45.59
41.	42.21	184.	8.84
42.	84.62	185.	29.44
43.	17.14	186.	70.84
44.	63.85	187.	39.73
45.	93.78	188.	11.34
46.	26.38	189.	10.36
47.	15.62	190.	11.45
48.	79.31	191.	47.42
49.	6.31	192.	24.14
50	20.92	193.	120.13
51.	43.60	194.	5.90
52.	18.18	195.	33.11
53.	34.65	196.	32.31
54.	12.96	197.	28.65
55.	33.66	198.	32.36
56.	51.40	199.	17.42
57.	61.41	200.	55.82
58.	29.03	201.	22.79
59.	34.18	202.	18.81
60.	6.38	203.	48.05
61.	61.97	204.	10.39
62.	76.12	205.	13.90
63.	216.02	206	143.51
64.	39.25	207.	25.14
65.	136.72	208.	22.70
66.	60.66	209.	111.60
67.	58.43	210	37.46
68.	16.90	211.	57.96
69.	85.45	212.	9.97
70.	197.83	213.	180.06
71.	16.65	214.	24.73
72.	30.92	215.	38.68
73.	22.03	216.	24.66
75.	43.43	217.	164.89
76.	148.01	218.	127.13
77.	50.99	219.	20.54
78.	138.47	220.	81.81
80.	23.94	221.	207.81
81.	110.90	222.	12.88
82.	32.83	223.	105.40
83.	64.11	224.	14.55
84.	8.70	225.	16.38
85.	90.04	226.	18.06
86.	79.69	227.	34.78
87.	63.09	228.	40.89
88.	11.64	229.	146.41
89.	15.79	230.	104.65
90.	73.23	231.	34.57
91.	129.70	233.	62.71
92.	15.21	234.	116.49
93.	14.21	235.	59.72
94.	40.73	236.	26.74
95.	45.08	237.	107.36
96.	145.90	238.	9.43
97.	33.22	239.	139.36
98.	111.05	240.	22.59
99.	118.46	241.	47.99
100.	43.00	242.	21.85
101.	41.91	243.	54.54
102.	204.56	244.	23.61
103.	49.23	245.	82.76
104.	141.50	246.	19.12
105.	73.36	247.	151.80
106.	139.80	248.	33.21
107.	42.79	249.	30.19
108.	57.48	250.	10.17
109.	102.39	251.	45.85
110.	25.71	254.	88.56
111.	19.65	255.	54.88
112.	131.13	256.	8.12
113.	62.39	258.	27.51
114.	51.13	259.	103.50
115	19.81	262.	15.13
116.	9.82	263.	16.04
117.	72.90	270.	127.49
118.	67.29	273.	35.88
119.	21.40	274.	92.60
120.	93.81	276.	209.25
122.	11.36	277.	25.69
123.	38.14	278.	45.26
124.	39.20	282.	67.37
125.	18.07	283.	66.11
126.	27.85	286.	40.17
127.	69.90	288.	63.67
128.	28.13	290.	24.62
129.	13.05	291.	24.93
130.	142.86	292.	84.17
131.	24.65	295.	77.85
132.	99.41	296.	85.67
133.	137.17	300.	239.27
134.	17.73	301.	86.91
135.	135.32	303.	10.87
136.	106.62	308.	79.46
137.	66.70	314.	9.49
138.	25.06	315.	11.07
139.	32.00	316.	126.57
140.	46.15	317.	42.42
141.	11.96	318.	32.22
142.	95.24	320.	33.37
143.	42.21	321.	45.12
144.	46.25	323.	46.96
145.	36.72	324.	48.47
146.	59.08	326.	93.81

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
330.	76.37	369.	60.06
332.	34.62	370.	96.88
336.	151.34	371.	49.45
338.	203.06	373.	42.64
339.	54.01	379.	45.59
341.	63.75	380.	23.84
342.	68.26	381.	14.43
344.	15.90	384.	90.21
347.	27.24	385.	75.20
350.	47.49	388.	93.23
351.	17.98	391.	22.46
354.	40.45	392.	7.95
355.	40.52	393.	25.11
357.	18.60	396.	53.37
363.	52.32	400.	30.28
364.	49.98	401.	24.73
365.	53.22	402.	14.93
367.	51.08		

Процент від бондів	3.268.12
Процент з банку	45.20
Сирітські части по бл. п.:	
Теодор Дзядик, в. 18	750.00
Разом	$22.387.14

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Петро Яскілка, в. 10	1.000.00
Василь Чашин, в. 14	250.00
Теодор Дзядик, в. 18	1.000.00
Вол. Свиридюк, в. 278.	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Йосиф Ґурняк, в. 124	25.00
Яким Орисик, в. 164	50.00
Текля Стек, в. 155	50.00
Михайло Секерак, в. 173	75.00
Іван Мисливий, в. 230	50.00
Іван Вороняк, в. 237	50.00

Виплати з фонду сирітського:

Юлія Підлипчак, в. 4	133.12
М. Сенатовський, в. 300	500.00

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за орґан	2.722.20
„Свобода" на рахунок календаря	1.000.00
Платня голов. уряду	445.00
Податки	422.82
Видатки репрезентації і справи правні	56.58
Видатки канцелярійні	35.91
Печать	2.85
Разом	8.868.48

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем місяця жовтня	177.096.75
Прихід за падолист	22.387.14
Разом	199.483.89
Розхід за падолист	8.868.48
Готівка з кінцем міс. падолиста остає	190.615.41

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	190.615.41
Морґечі	61.770.00
Бонди	396.001.63
Реальність	19.500.00
Друкарня	29.000.00
Разом	696.887.04

Стан довжний:

Фонд посмертний	391.601.36
„ резервовий	156.178.81
„ адміністр.	25.043.41
„ запомоговий	11.504.16
„ народний	209.41
„ конвенційний	4.377.04
„ сирітський	107.972.85
Разом	696.887.04

С. Ядловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ АПТИЦІ
ДРА АБОВИЧА
157 AVENUE B, ріг 10. улиці, NEW YORK
є доктор з яким можете говорити рідним язиком.
Медицини продаються по знижених цінах для відізджаючих за границю. 77--

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Година приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ҐОҐЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 9. рано до 4. пополу.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць падолист 1921.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	12.45	165.	6.30
2.	7.15	168.	10.60
3.	3.15	170.	5.20
4.	2.25	174.	3.83
5.	3.85	175.	3.15
7.	20.95	176.	2.95
9.	16.88	179.	9.70
10.	2.03	181.	10.00
14.	1.15	182.	4.75
15.	3.60	192.	90
16.	5.65	193.	7.20
18.	10.65	196.	1.40
21.	1.13	198.	2.05
22.	8.55	200.	7.20
24.	4.50	203.	2.95
25.	2.00	206.	11.95
28.	13.30	208.	1.80
29.	5.40	209.	7.45
30.	2.05	210.	5.25
38.	25.20	211.	4.50
39.	3.85	213.	14.85
40.	1.13	214.	4.10
41.	4.10	217.	14.85
42.	4.95	218.	12.60
44.	11.93	220.	11.25
45.	4.95	221.	4.05
51.	4.28	223.	7.45
52.	90	224.	90
53.	2.70	225.	1.00
55.	6.15	226.	1.55
57.	5.20	228.	5.25
58.	3.20	229.	4.50
60.	90	230.	9.45
61.	4.10	234.	21.15
62.	4.75	237.	11.95
63.	20.50	239.	5.65
64.	5.75	241.	3.15
65.	6.80	242.	50
66.	68	243.	12.60
67.	1.13	244.	25
68.	2.50	245.	7.90
70.	11.48	247.	16.45
73.	1.58	248.	1.60
75.	4.10	250.	2.25
78.	5.00	251.	4.30
80	45	258.	3.85
81.	4.05	259.	8.55
82.	6.00	262.	1.35
83.	7.30	270.	15.15
85.	8.35	274.	8.20
87.	8.80	276.	25.90
90.	5.40	278.	6.55
91.	10.65	282.	7.95
94.	3.45	283.	5.25
96.	7.45	288.	8.55
97.	1.80	289.	7.70
98.	4.60	292.	2.25
100.	3.40	295.	2.55
102.	14.40	296.	2.03
103.	1.80	300.	15.12
104.	15.15	301.	8.55
105.	3.85	308.	14.90
106.	2.70	316.	5.40
108.	7.95	317.	1.80
109.	3.60	320.	2.25
110.	1.58	321.	3.38
112.	6.75	323.	3.60
113.	13.35	324.	7.50
114.	1.80	326.	10.35
116.	1.15	332.	2.95
120.	3.10	338.	19.15
123.	1.80	339.	8.35
124.	6.10	341.	3.60
128.	2.05	342.	9.90
130.	2.50	347.	3.15
131.	1.15	350.	2.75
132.	21.60	357.	70
133.	6.30	363.	4.50
135.	3.60	364.	2.48
136.	10.13	365.	2.25
137.	5.25	367.	2.50
142.	8.35	369.	6.10
146.	2.05	370.	6.55
147.	18.45	371.	5.40
149.	4.95	379.	3.85
155.	24.15	380.	3.63
159.	3.83	384.	7.45
160.	11.50	385.	2.55
161.	4.10	388.	5.00
163.	2.03	396.	3.85

Разом	1,137.29

РОЗХІД:

Платня робітника	125.00
Видатки адміністраційні	9.00
Разом	134.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінце ммісяця жовтня	2.443.58
Прихід за падолист	1.137.29
Разом	3.580.87
Розхід за падолист	134.00
Готівка з кінцем міс. падолиста остає	3.446.87

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

PERTH AMBOY, N. J.

В неділю, дня 11-го грудня 1921 Ексцел. Митрополит Шептицький поблагословить відновлену Церков в Перт Амбою о годині 10. рано зі Службою Божою.

Вечером о годині 4.45 відвідає Церков Укр. в Картерет, а від години 7.30 Церков гр.-кат. мадярську і гр.-кат. угро-руську в Перт Амбою.

О годині 3. пополудни відбудеся в Перт Амбою **КОНЦЕРТ** в честь Митрополита в гали Укр. 752 State St.

В понеділок рано о годині 7.30 Екс. Митрополит відправить Службу Божу для шкільної молодіжи і дасть своє благословенне. 84,86,87

MINNEAPOLIS, MINN.

Укр. Драм. Кружок ім. М. Лисенка відограє драму в 4-ох діях **ДУШОГУБКА,** Т. Трушевського в неділю, 11. грудня в церковній гали, corner University & 6th Ave. N. E., точно о годині 7.30 вечером. Запрошується всіх місцевих і доокoличних Українців та Українок о численну участь.
84-85 КОМІТЕТ.

ДОПИСІ

СКРЕНТОН, ПА.

Поклик до українських жінок в Америці.

Любі Сестри! Прийшов такий час, що годі нам довше сидіти з заложеними руками і слухати, як там за морем наші сестри і браття караються у ляцьким ярмі, або на вигнанню. Ми тут сидимо і мовчимо так, гейби то нас нічого не обходило. Але так не може бути! Адже ми, українські жінки, мусимо розпочати якусь акцію, бож ми маємо в грудях живе серце, а не мертву камінюку!

Любі Сестри! Надходить зима, а наші браття в Чехо-Словаччині дожидають тої хвилї, коли їм прийдеться йти на кров і на смерть за визвіл своєї рідної землі. Вони того не страхаються, але бодро і кріпко стоять, як один муж. Чому нам тут в Америці, на вільній земли, забувати за них? Ми читаємо в часописях і листах, як вони просять нас о поміч. Вони там на вигнанню також тяжко працюють, але одержувана ними заплата вистарчає їм заледви на харч. А чим же вони прикриють свої геройські тіла підчас лютих морозів? Невжеж вони так тяжко терплять за свої власні провини? Невжеж за їх геройські подвиги вони тепер будуть ходити нагі, босі і простоволосі?

Сестри! Берім собі примір з американських жінок. Коли Америка зачала воювати, то американські жінки і дівчата взялися зараз до праці і з цілим запалом підпомагали своїх вояків. А ми знаємо, що американське військо не знаходилося ніколи в такій біді, як військо наше, українське.

Представмо собі те горе, коли наше військо від початку до кінця війни воювало по всіх фронтах, а на остатку мусіло розбігатися по чужих краях голодне і босе. Чи не розпука була в серцях тих наших вояків, коли вони замісць до своїх рідних мусіли йти в далеку чужину? А вони в імя загальної справи виреклися домашнього огнища, покинули своїх найдорозших і сказали собі: „Радше нам згинути, ніж у ляцьку неволю вертати!"

Ми, українські жінки в Америці, скажім собі як одна, що будемо працювати в справі помочі своїм братам аж до кінця, бо то наш святий обовязок, бо наша люба Вітчина всю свою надію на нас покладає. У нас на ту благородну роботу є доволі часу, тож покажім нашим братам, що ми не заспали такої важної хвилі. Принесім поміч своїм братам, котрі тяжко бідують у Чехо-Словаччині. Скликуймо збори, збираймо на них датки і шлім їх нашим хоробрим воякам.

Тож до діла, українські жінки! Ви вже певно чули на вічу, як тутешний представник нашої галицької держави, др. Мишуга, сказав, що нашим обовязком є: або волю здобути, або дома не бути! Отже скликуймо збори і шлім протести до Вашінґтону, нехай світ за нас почує, що ми є народом, котрому належиться такасама свобода і воля як другим народам.

Запротестуймо також проти тих українських ґазет, які сіють між нами роздор і зневіру до свого власного правительства, котре вийшло з волі нашого народу і тому народови вірно служить. Тепер не пора на партійні спори, коли цілий нарід погибає під чоботом брутальних ворогів. Геть з усякими народними зрадниками і слабодухами! Нам тепер треба єдности і згоди, а не кирині!

Анна Стельмах.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

HAMTRAMCK—DETROIT, MICH.

Спів. Драм. тов. Ів. Котляревського відограє в неділю, 11. грудня с. р. в Укр. Хаті, 2240 Grayling Ave., Hamtramck, Mich. **„ЧОРНОМОРЦІ",** оперета в 3. діях, М. Старицького. Музика Лисенка. Початок о годині 7.30 вечером. Запрошується усіх на се гарне представлення. Нехай не бракне ні одного. — КОМІТЕТ. 84-85

YOUNGSTOWN, O.

Заходом Тов. Січ ім. Івана Мазепи, відограється представлене **НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА,** комедія в 3-ох діях, П. Стещенка, в неділю, 11. грудня с. р. в церковній гали під ч. 526 W. Rayen Ave. Початок о годині 7.30 вечером. Режісер Іван Павловський. Січовий комітет запрошує всіх місцевих і доокoличних Українців та Українок на се представлене. Дохід призначений для наших братів Січовиків в Чехословаччині. — КОМІТЕТ. 84-85

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

M. KOROLCHUK CO. з Collinsville, Okla. пошукує George Pinkala з Langeloth, Pa., котрий перебував в Collinsville перед 3 роками. Хто о нім знає, зволить прислати його адресу а отримає нагороду. Справа бизнесова. 84-85

МИХ. ПИСАНЧИН, Ukr. Prac. Oddil, Sl. Nove Mesto, p. Satorym, Czecho-Slovakia, пошукує за Юзьом Стець з Турки над Стрийом. Хтоби о нїм знав або він сам, зволить голоситися як повисше. 83-4

Пошукую своїх кревних: Катерини Стеців, Катерини Кащук, Катерини Фрайт, Миколи Павелка і Ілька Кащук, родом з Літні, пов. Дрогобич. Хтоби про них знав або вони самі, зволять зголоситися до: **Petro Buryj, Ukr. Prac. Oddil v Liberci, Czecho-Slovakia.** 83-84

УКРАЇНСЬКО-РУССКИЙ ресторант зараз на продаж. Голоситися на адресу: **105 St. Marks Place, East 8th St., New York, N. Y.** 82-84

Пані Гелена Коломиєць, Перемишль, дорога на Зеленьку 26, пошукує священика **КРОХМАЛЬНОГО.** Хто знає його адресу або він сам, зволить зголоситися на повисшу адресу. 83-84

НА СПРОДАЖ кравецький інтерес або прийметься спільника. Голоситись під ч. **213 Tonelle Ave., Jersey City, N. J.** 83-86

НАЙНОВІЩИЙ
КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ
ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
34 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N.Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
Новонаписана драма в 3-ох діях
„ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ"
п. Дудака.
ЦІНА ПРИМІРНИКА 40 ЦНТ.
Висилайте замовлення на адресу:
TOMKO PARCHIN,
165 E. 2nd St., New York, N. Y.

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.
ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

ЗДЕРЖІТЬ ВИПАДАНЄ ВОЛОСЯ.
Терплячі на випадане волося і других недуг скіри на голові звертайтесь до мене. Гарантую вилїчене в короткім часі.
SONIA KURMAN,
11 Ridge Street, cor. Grand St., Tel. Dry-Dock 3697, N. Y.
Год. принятя: від 10—1 п. і 3—9 в. Замісцеві можуть дістати мої медикаменти і інструкції почтою, присилаючи почтовий переказ або марки. **Ціна фляшки $1.35, в Канаду $1.50. Більша фляшка $2.50,**
59w— **в Канаду $2.75.**

ДР. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
91 St. Marks Pl. (8. ул. і 1. евеня)
Ню Йорк, Н. Й.
Урядові год.: 9—12 рано, 6—8 веч.
Тел. Dry Dock 5143.

НОВІСТЬ!

Книжки з образками для дітей в українській мові з кольоровими ілюстраціями:

1. **Червона Шапочка**.....................20 цнт.
2. **Кіт в сапянцях** ....20 цнт.
3. **Казки з 1001 ночі**.....................20 цнт.
4. **Робінзон Крузо** ....20 цнт.
5. **Червона Шапочка** з рухомими фіґурками.....................35 цнт.
6. **Пригоди Цікавського** з рухомими образками.....................45 цнт.
7. **Співомовки С. Руданського** 20 цнт.
8. **Наші Казки** зі ілюстраціями 20 цнт.
9. **Байки Глібова** ....20 цнт.

На пересилку повисших книжочок треба прислати по 5 цнт. більше за кождих дві книжочки.
При більшім замовленню даємо опуст.
Замовлення і гроші належить посилати на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ПІДРУЧНИЙ
(КИШИНКОВИЙ)
КАЛЄНДАРИК
на звичайний рік
1922
в тривалій циратовій оправі.
Ціна 10 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ
в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 минут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або писемно до: 95-
T. J. HRYCEY & CO.,
328 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.